

Hoofdstuk 5

Inkomensvorming en - verdeling

5.1 Prijsvorming van productiefactoren en inkomensvorming

- Vraag & aanbod
→ loon, intrest, grondrente en de winst
- Primair inkomen vs secundair inkomen
(bruto/netto → zie personeelskost)
- Overheidsinterventie
- Machtspositie vragers/aanbieders

5.2 Arbeidsloon

- Begrip:

= loon is voor een werknemer een inkomen dat voortvloeit uit geleverde arbeid

= loon is voor een werkgever een kost
(is ruimer dan het prestatieloon)

➔ Wedde/salaris of loon???

5.2.1 Begrip

- Nominaal vs reëel loon
- Loon volgens loonstelsel
 - Prestatieloon (+ commissie?)
 - Tariefloon
 - Functieloon
 - Tijdloon
 - Winstdeling
 - Extra legale voordelen

5.2.2 Loonverschillen

1. Op grond van verschillen in schaarste en marktonvolkomenheden
➔ vb. informatici (knelpuntberoepen)
2. Op grond van verschillen in prestatie
➔ Merit-rating (beoordeling?)
3. Gelijkmakende loonverschillen
➔ vb. mijnarbeid, vervaardigen springstof

5.2.2 Loonverschillen

4. Verschillen in economisch rendement (loondifferentiatie)
5. Tussen mannen, vrouwen en jongeren
6. Regionale verschillen – minimumloon
7. Andere

5.2.3 Vakbonden, werkgevers & overheid

1. Vakverenigingen (WN's)

➔ verbetering van de lonen en de
arbeidvoorwaarden (CAO's)

Per beroep (=vakcentrales)

vb. CCMB Christ. Centrale metaalarbeiders

BTB Belg. Transportarbeiders

vzw-bachelor.be alle bachelors ...

5.2.3 Vakbonden, werkgevers & overheid

1. Vakverenigingen (WG's)

Per beroep (=vakorganisatie)

vb. Agoria (metaalsector o.a. autoconstructeurs)

Agoria is de partner van 1400 ondernemingen uit de technologische industrie

Febeltex (textiel)

Febelhout (hout)

Febiac (transport)

Unizo

Federauto

katholieke hogeschool
associatie KU Leuven

5.2.3 Vakbonden, werkgevers & overheid

2. Werkgevers

Hoge lonen betalen?

3. Overheid

vraag, aanbod en de prijs beïnvloeden?

5.3 De kapitaalrente

= uitgave indien vergoeding betalen
voor gebruikt geld

= inkomen indien bezitters vergoeding ontvangen voor gebruikt
geld

→ Vraagzijde?

→ Aanbodzijde?

(verschillende theorieën niet te kennen!)

5.4 De grondrente

- Synoniem van intrest
- Verschil tussen de werkelijke beloning van een productiemiddel en de minimum beloning die nodig is om het productiemiddel in aanwending te houden
 - ➔ meestal met productiefactor grond maar kan met alle productiefactoren (**alle investeringen + allerlei kosten**)
- Rendement??? Brengt het iets op?

5.5 Ondernemerswinst

= hetgeen overblijft van de opbrengst nadat de productiefactoren (arbeid, kapitaal en grond) een vergoeding ontvangen hebben

Ondernemerswinst

- Beloning leidinggevende arbeid
- Vergoeding geïnvesteerde eigen vermogen
- Ondernemerswinst
 - ✓ Dragen van verantwoordelijkheid en onzekerheid
 - ✓ Dynamisme van de ondernemer
 - ✓ Onvolmaakte mededinging
 - ✓ Toevallig

5.6 Inkomen overheid

- (vooral) belastingen
- (beperkt) uit eigendommen, overheidsbedrijven,...
- Boeten en retributies

Grondbeginselen

- ✓ Draagkracht
- ✓ Gezinsgrootte, beroepskosten,...
- ✓ Bevoorrechte verkrijging
- ✓ Profijtbeginsel
- ✓ Welvaartsbeginsel
- ✓ Beginsel van de minste pijn

5.6 Inkomen overheid

Economische gevolgen

- Belastingsvlucht
- Inspanningsreactie (+/-)
- Afwenteling (kostprijsverhogend!)

Vragen?

